

Manje Srba u inostranstvu nego ranije?

Tanjug | 12. februar 2012. 13:09 |

Poslednji popis stanovništva u Srbiji pokazao je da se, osim broja stanovnika u zemlji, za poslednjih 10 godina smanjio i broj Srba koji žive i rade u inostranstvu.

Popis stanovništva

POSLEDNJI popis stanovništva u Srbiji pokazao je da se, osim broja stanovnika u zemlji, za poslednjih 10 godina smanjio i broj Srba koji žive i rade u inostranstvu, a tačniji podaci o njihovom broju, starosnoj i obrazovnoj strukturi biće poznati polovinom godine, do kada će detaljnije biti obrađeni dobijeni podaci.

Na poslednjem, prošlogodišnjem popisu, izjave o njima popisivači su dobili isključivo preko članova domaćinstava koji su ostali u zemlji, pa se tako došlo do preliminarnih brojke da se u inostranstvu sada nalazi samo oko 294.000 ljudi poreklom iz Srbije, a na popisu 2002. godine bilo ih je blizu 420.000.

Do popisa 2011. godine, oni su popisivani preko diplomatsko-konzularnih predstavništava i udruženja građana tako što su im obrasci dostavljani u zemlju boravka, a oni su ih popunjavali i vraćali nazad u Srbiju. Međutim, budući da se poslednjim popisom u Srbiji neće doći do pravih podataka o tome koliko ih zaista ima u inostranstvu jer se popis obavlja isključivo unutar zemlje, ostaje da se vide i rezultati popisa u drugim zemljama, kako bi se preciznije znao broj Srba koji žive i rade van Srbije.

U "Demografskom pregledu", čiji je izdavač Ministarstvo rada i socijalne politike u saradnji sa Centrom za demografska istraživanja Instituta društvenih nauka i Društvom demografa Srbije, navodi se da statistika praćenja tokova međunarodnih migracija za sada nije u potpunosti dostupna i da se najpouzdanije informacije mogu dobiti iz popisa stanovništva.

Navodi se da je porast broja građana SFR Jugoslavije u zapadnoevropskim zemljama zabeležen još 1965. godine. Prema podacima popisa iz 1971. godine, kada je prvi put beležen i broj stanovnika u inostranstvu, na privremenom boravku i radu u nekoj od inostranih zemlja registrovano je 204.000 ljudi iz Srbije što je predstavljalo 2,8 odsto ukupnog stanovništva zemlje. Deset godina kasnije, broj Srba u inostranstvu bio je za 65.000, odnosno gotovo za trećinu veći. Od tog broja, 60 odsto činilo je povećanje broja članova porodice radnika koji su ostali da rade tamo.

Međutim, nepovoljni trendovi na tržištima rada u tim zemljama uticali su na usporeniji odlazak na rad u inostranstvo, kao i želju za povratkom kući. Tako je za vreme popisa 1991. godine bilo 274.000 ljudi u inostranstvu, što je svega za 1,8 odsto više nego 10 godina ranije.

Međutim, na popisu 2002. godine registrovano je oko 415.000 lica u inostranstvu, a stručnjaci ukazuju da je na to uticala teška ekonomska i politička kriza, pad životnog standarda u Srbiji, ali i povoljniji uslovi za dobijanje viza naročito za mlade i obrazovane.

Prema preliminarnim podacima popisa iz 2011. registrovan je značajan pad broja i udela lica u inostranstvu - 294.000, ali stručnjaci ukazuju da se u obzir moraju uzeti različiti ograničavajući faktori, pre svega drugačiji način prikupljanja podataka, bojkot popisa u opštinama Preševo i Bujanovac, kao i manji obuhvat lica koja su u inostranstvo otišla u prvom emigracionom talasu.

ZAPADNA EVROPA
STANOVNIŠTVO Srbije se u najvećem procentu odlučilo da emigrira ka zemljama Zapadne Evrope, naročito u Nemačku, Austriju, švajcarsku pa i Francusku. U Austriji je prema popisu 2002. godine bilo skoro 90.000 stanovništva poreklom iz Srbije, od kojih je većina otišla pre 1991. godine. Najveći broj njih je iz centralnih, ali i istočnih delova zemlje, gde inače i vlada najveće demografsko pražnjenje.

Uočava se da u Srbiji postoje tri velike emigracione zone - centralni i istočni delovi zemlje, zatim južni delovi Zlatiborskog i Raškog okruga i Pčinjski i Jablanički okrug, naročito opštine Preševo i Bujanovac.

U popisu 2002. godine pokazalo se da je sa tih prostora bila polovina od ukupnog broja stanovništva u inostranstvu, a reč je uglavnom o ljudima iz ruralnih područja, uglavnom muškarcima.

Stanje u ranijim popisima, na primer 1981. i 1991. godine, pokazuje da je područje u centralnim i istočnim delovima zemlje i tada bilo veoma emigraciono. Preliminarni podaci popisa iz 2011. godine pokazali su da je nastavljen isti trend, a u opštinama Negotin i Petrovac je četvrtina, a u Žabarima, Malom Crniću i Kučevu trećina stanovništva živi u inostranstvu.

U "Demografskom pregledu" navodi se da je intenziviranje emigracionih kretanja tokom devedestih iz južnih delova Srbije značajno uticalo na promenu etničke strukture lica u inostranstvu, odnosno smanjen je udeo Srba, a povećan udeo Bošnjaka/Muslimana i Albanaca.

Preliminarni podaci poslednjeg popisa stanovništva, domaćinstava i stanova pokazali su da u Srbiji živi oko 377.000 stanovnika manje nego 2002. godine, odnosno da su nestala dva grada veličine Niša i Čačka, smanjen je i broj domaćinstava, dok porast beleži jedino broj stanova.

OBRAZOVNA STRUKTURA

KADA je u pitanju obrazovna struktura, podaci iz 2002. godine pokazuju da ona nije na zavidnom nivou, pa tako stanovništvo iz istočne Srbije, koje najviše odlazi vani, ima najniže obrazovanje, odnosno najvećim delom samo završenu osnovnu školu. Nešto bolja situacija je kod onih koji su emigrirali iz Novog Paraza, Priboja, Sjenice i Tutina gde je popisom 2002. godine ustanovljeno da je 43,8 odsto njih ipak imalo završenu srednju školu, a oko 6,4 odsto višu ili fakultet.